

klenico trdno začepi, da ne more zrak do vode in postavi vse na svitli prostor, da tam nekoliko dni stoji. Ako voda lepo svitla in čista ostane, je to znamenje, da je voda zdrava in da nima nič nezdravih, škodljivih snovi v sebi, ako pa postane motna in dobiva nekakošno mlečno barvo, tedaj je skoraj gotovo, da ima kakakoli fosfate in organične snovi v sebi in je nezdrava.

Kako odstavit mlada praseta.

Od načina kako se mlada praseta od maternega mleka odstavi, ni le samo nadalješnje razvijanje in rast mladičev odvisno, ampak tudi zdravje in prospevanje stare svinje. Treba je tedaj gledati, da se mladičem prerano materno mleko ne odtegne, dokler so še premalo godni in vzrastli. Potem se ne smejo nikdar vsi mladiči na enkrat od matere vzeti, ampak izbrati se morajo vsakokrat največi in najkrepkejši. Tem se iz začetka daje mleka, moke in drob-ljanca itd. pa vsakokrat v mlačnem stanu. Iz prva pa je treba tudi gledati na to, ali živinčeta tudi zadosti vsaki dan hrane k sebi jemljejo. Ako se to godi, potem se jim sme mleko nekoliko bolj z vodo pomešati in jim tudi krompirja in drugih dobrokupnih pič privedati. Metuda in kislo mleko se mora previdno pokladati, ker te hrane prasetom rađe drisko narejajo. Ako se pa mleko s prgo pomeša, se mleku lastnost drisko narejati odvzame.

0 poroštvo in poroštenih napakah pri konjih.

Da se konjski kupci pri nakupovanju konjev prav pogosto prevarijo ali prekanijo, to se prav mnogokrat in rado zgodi.

Prevare ali prekanje pri konjski kupčiji so mnogim konjskim prodajalcem dostikrat stvar, na katero so še radi ponosni in se z njo rekel bi, radi pobahajo. Take prevare so navadne celo v takih možih, kateri imajo neko posebno občutljivost v vsem, kar se časti tiče, in katero občutljivost marsikteri teh plemenitih gospodov z življenjem plača.

Če se že posreči marsikteremu prodajalcu konjskega kupca v njegovi nevednosti in ne-skrbnosti o bistvu in (razseglosti) zunanjih vidljivih napakah, katere pa vrednost živinčeta znamenito zmanjšujejo, ali popolnoma na nič potegnejo, prekaniti, tako je to toliko lahknejše pri takih napakah, ki so od zunaj le zelo težko ali celo ne spoznati, ali pa, ki se le o določenih časih spoznati dajo in katere celo strokovnjaki prav težko zapazijo. Take napake pa, ki se dajo prav lahko zatajiti, pa delajo konja za namenjeno službo popolnoma nesposobnega in tedaj brez vse vrednosti, in jih je treba poznati.

Da se toraj konjska kupčija takih prevar obvaruje in obrani, je postavodajstvo, kakor se bode to, pri naštevanji dotičnih oddelkov državnega zakonika določno in natanko pokazalo, vrsto napakah ali poglobitvini bolezni imenovalo pri katerih, če se v določenem času (porošteno obroko) spoznajo in se primerni koraki storijo, postava od te misli postopa, da so te napake ali bolezni že o času, ko se je žival od kupca prevzela, dokler je bila še lastnina prodajalčeva, v nji biti morale. Ta postavno misel imenujemo poroštvo in napake, pri katerih postava poroštvo prevzame, poroštvne napake ali poglobitvne bolezni tudi cesarske ali patentne tadle.

Da se toraj konjski kupci škode obvarujejo, hočemo pod gornjim naslovom nekoliko sestavkov svojim čitateljem spisati in tukaj objaviti, ki imajo poglobitvno ta namen, kupce s postavnimi naredbami o ti stvari, kakoršne pri nas na Avstrijskem veljajo (v drugih deželah so te naredbe zopet druge) soznaniti in jih podučiti.

Pred vsem se kaže potreba dotične paragrafe državnega zakonika od besede do besede navesti, kakor sledi:

§ 922. Če kdo katero stvar na vrednostni način drugemu prepusti (proda), prevzame poroštvo, da izrečno pogojene ali običajno pri tem namišljene lastnosti ima in da se po bistvu (sklenjenega posla) prodaje ali storjenega zgovora porabiti in v korist spraviti more.

§ 923. Če kdo stvari lastnosti prilaga, katerih nima in katere so bile izrečno ali po sklenjenem poslu molčé pogojene, kdor neobičajne napake ali bolenja stvari zamolči, kdor stvar, ki je ni več ali tujo stvar za svojo izdaja, kdor po krivem trdi, da je stvar za katero odločeno porabo sposobna ali da je tudi navadnih napakah ali slabosti prosta, ta mora, ako se nasprotje pokaže, za njo porok biti ali za njo dober stati.

§ 924. Ako živina v štiri in dvajsetih urah po prevzetji zbolí ali pade, se namišljuje, da je žival že pred prevzetjem bolena bila.

§ 915. Ravno tista namisel velja: 1. Ako se v osmih dnevih pri svinjah ikre in pri oveh garje ali če se pri njih v dveh mesecih metljaji na plučih in metljaji na jetrih pokažeje; 2. Ako se pri goveji živini v tridesetih dneh po prevzetji pojatnica ali tako imenovani francozi najdejo; 3. Ako se pri konjih in tovorni živini (oslih, mulah, mežgih) v petnajstih dnevih po prevzetji kužna smolika, smrkelj in naduha ali pa v tridesetih dnevih tiščavka (neumni kolar) kožna črvivost, opornost (štatljivost), jasna slepota ali mesečna slepota zapazi.

§ 926. Od te postavne namisli pa (§§ 924 in 925) more prejemnik take živine le takrat

durchlauchtigste Kronprinzenpaar danken namens Ihres erlauchten Kindes für die höchst demselben dargebrachten Glück und Segenswünsche zum ersten Namensfeste.“

Bombelles.

Lanskega leta smo po nasvetu g. viteza Berksa kupili 10.000 divjakov za 40 fl., katere smo zasadili, letos pa od njih sledečim prošnikom razposlali divjakov in cepičev: šolam pri sv. Florijanu 300, na Vranskem 200, v Cirkovcah 200, v Brezuli 200, v Bizeljskem 300, v Orešjem 300 in Lembergu 300, kmetskemu društvu na Slatini 500, sadjerejcu B. na Ljubnem cepičev; "po domači fari se je okoli 500 divjakov razdelilo in za požlahtnjenje potrebnih cepičev. Ker se nam je vredneje zdelo, da si divjake sami pridelujemo, smo si vže lansko spomlad sami peček nasejali, iz katerih nam je prirastlo okoli 8000 divjakov, letos pa smo jih se več posejali.

Iz poročila blagajnika g. Praunseisa povzamemo le to, da je v blagajnici 69 fl. gotovine.

Za temi poročili govori v daljšem govoru g. Fr. Jurkovič, nadučitelj v Šmariji in sicer: 1. Lepšanje naše domovine s sadunosnim drevjem. 2. Kakšno sadje naj sadimo. 3. Zvrsti sadja. 4. Kje naj se sadi. 5. Uporabo sadja. 6. Sušenje sadja in sušilnice.

Za ta izvrstni in podučljivi govor se predsednik v imenu društva g. Jurkoviču toplo zahvaljuje.

Naslednja točka so bili predlogi. G. Mihael Vošnjak predlaga, da naj društvo jeseni napravi sadno razstavo in sicer v Sevnici; govornik svoj predlog vsestranski utrjuje in pričakuje od njegove izvršitve zdatne koristi sadjereji in njenemu napredku.

G. Iv. Boštjančič pozdravlja ta predlog in ga tudi podpira, vendar on nasvetuje, da naj se vzame namesto enega kraja trije, tako, da če bi se n. pr. v enem kraju pokazale kakšne ovire, se vsaj v drugem razstava izvršiti more. Ko je o tej zadevi tudi g. Fr. Lenček, veleposestnik z Blance, svoje mnenje izrazil ter nasvetoval razven Sevnice še Šmarije in kaki kraj blizu Maribora, se po g. Vošnjakovem posredovanju sklene tako, da naj bode v prvi vrsti Sevnica, nadaljša ukrenitev, ako bi tu ne bilo mogoče, se prepusti odboru.

G. Lenček priporoča, naj se društvo oziroma njegovi udje jeseni udeležé razstave v Gradci.

G. M. Vošnjak priporoča poduk po knjigah, ker se potovalnega učitelja nimamo. Iz tega namena se je on obrnil na celjskega poverjenika sv. Mohorjeve družbe profesorja g. Krušica s prošnjo, da naj bi on blagovolil pri Mohorjevi družbi posredovati in za ude našega društva knjig „Poboljšani sosedje ali sadjereja

v pogovorih“ in „Umni sadjerejec“ pridobiti brezplačno ali vsaj po znižanej ceni. Odgovor Mohorjeve družbe se glasi: „Umnega sadjereja od Kuralta imamo še več sto, 350 iztisov jih moremo prepustiti za polovico cene, torej po 20 kr. iztis.“

„Poboljšani sosedje“ od Tomšica je še okoli 150 iztisov, ki se pri naročilu „Umnega sadjereja darujejo... G. Vošnjak na to predlaga: Občni zbor naj sklene slav. Mohorjevo družbo prositi, da nam ona knjige podari ali vsaj ceno še zniža. Ko sta v tej zadevi govorila še g. Boštjančič in g. Lenček z Blance se predlog sprejme. —

Znano je, da je g. grof Attems o Tržaški razstavi pisal brošuro; v tej knjižici g. pisatelj omenja tudi našega društva, ter mu spodtika, da se društvo peča več s politiko, kakor se briga za jabolka in hruške. Ker je to grdo obrekovanje, bodi si da g. pisatelj nalašč zlobno poroča, bodi si da je slabo podučen o delovanju našega društva, predlaga g. M. Vošnjak: Občni zbor naj sklene od g. grofa Attemsa v odprtem pismu v kakem listu zahtevati, da naj svojo trditev dokaže. — Se sprejme.

Društveni ravnatelj g. dr. Ipavc se spominja umrlega dr. Hafnerja bivšega izvrstnega sadjereja, isto tako pred kratkim nas zapustivšega vlög. dekana Žuža — v slaven spomin njima zbor ustane. Ko predsednik pokaže še nekaj zlahtnih jabolok izvrstnih plemen, katero zadnje se je po dvorani kazalo, zborovanje zaključí. Društvu je pristopilo ta dan mnogo novih udov.

V. Jarc, tajnik.

Dopisi.

Iz Mariborske okolice. (Nemški „bauernverein“) dobite v mesto, na deželi ne more rasti. Slovenski kmetje ne maramo zanj. Pritepel se je iz Spielfelda. Botri so mu na Pesnici stotnik Simlinger, ki nima druga kaj delati, kakor svoj penzijon uživati; dalje Purgajev „Francel“ z Leitersberga, Roschgerr, Frantschagg iz Spielfelda in Appoth. Toti možakarji so hoteli slovenskim kmetom nemškega liberalizma in mrznje do mešnikov vcepiti. Hodili so večkrat v št. Ilj. Nihče se ni zmenil za nje. Bobnali so na Pesnici. Nihče ni prišel, kakor enkrat nekaj „kufrastih“ nemčurjev iz mesta in pa profesor Nagele. Ta človek je frančiškanom v Botzenu všel, kuto slekel, se oženil in je sedaj profesor še bolj pa šulvereinski glavač in takšen prijatelj Slovincem, da je v Kamei rekel, kako močno ga veseli, da zmiraj več slovenskih posestev prehaja v nemške roke. Tudi okrajni živinozdravnik Haage je prišel ter ponujal „pesji davek“. Pomagalo ni nič. Sedaj zabobnajo 20. aprila pri Wiesenthalerci v G. Kungoti. Prišli so: Ursig iz Rož-